

Gemeente Woerden Natuurplannen

3 april 2025

Hans Kloosterman

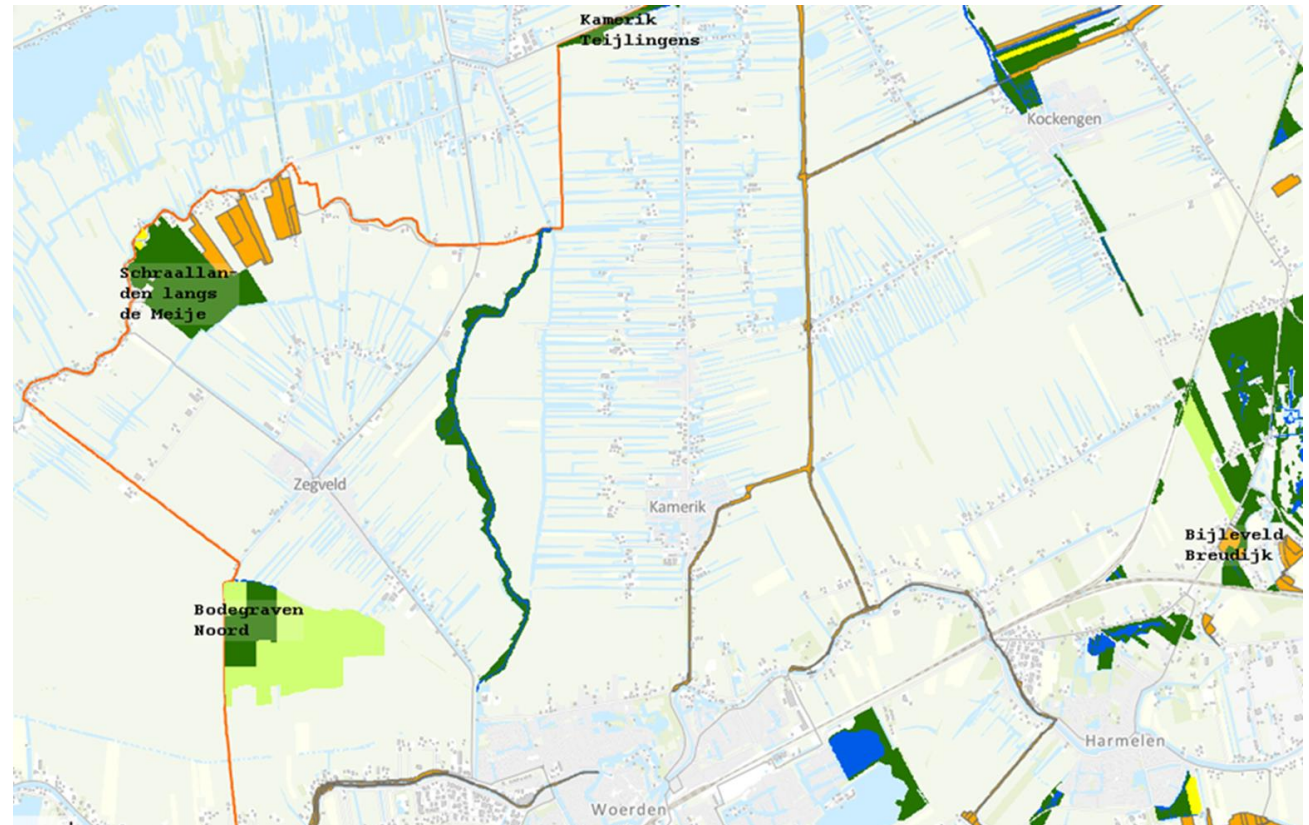

Algemene informatie

Vanuit de provincie Utrecht (en Zuid-Holland) is aan de gemeente Woerden verzocht om voor een viertal natuurontwikkelingsprojecten de huidige agrarische bestemming te wijzigen naar een natuur bestemming.

Het gaat om de projecten:

1. Bijleveld – Breudijk
2. Kamerik-Teylingens
3. Bodegraven Noord / polder Rietveld
(samen met de provincie Zuid-Holland)
4. Schraallanden langs de Meije
(besluit genomen, Raad van State)

Externe genodigden

Maeike Pebesma (*Senior project- en procesleider Provincie Utrecht*), waaronder het natuurinrichtingsproject Breudijk

Maarten van der Valk (*Projectleider Staatsbosbeheer*), verantwoordelijk voor de realisatie van de N2000-herstelmaatregelen en NNN-inrichting bij het natuurgebied Schraallanden langs de Meije en voor de realisatie van de NNN-inrichting van het natuurgebied Kamerik Teijlingens.

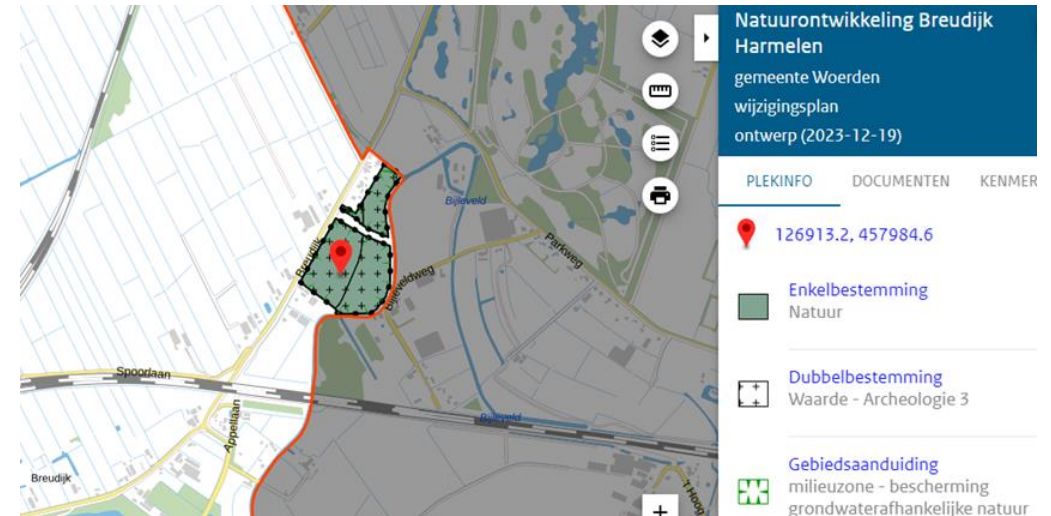
Marco Louwman (*Projectleider Provincie Zuid Holland*), Programmabureau Veenweiden Gouwe Wiericke

NNN compensatie Breudijk - Bijleveld

Eigenaar: Provincie Utrecht.

Omvang: circa 8,2 ha.

De provincie zet dit gebied na herinrichting te koop met een kwalitatieve verplichting om dit als natuur te beheren.

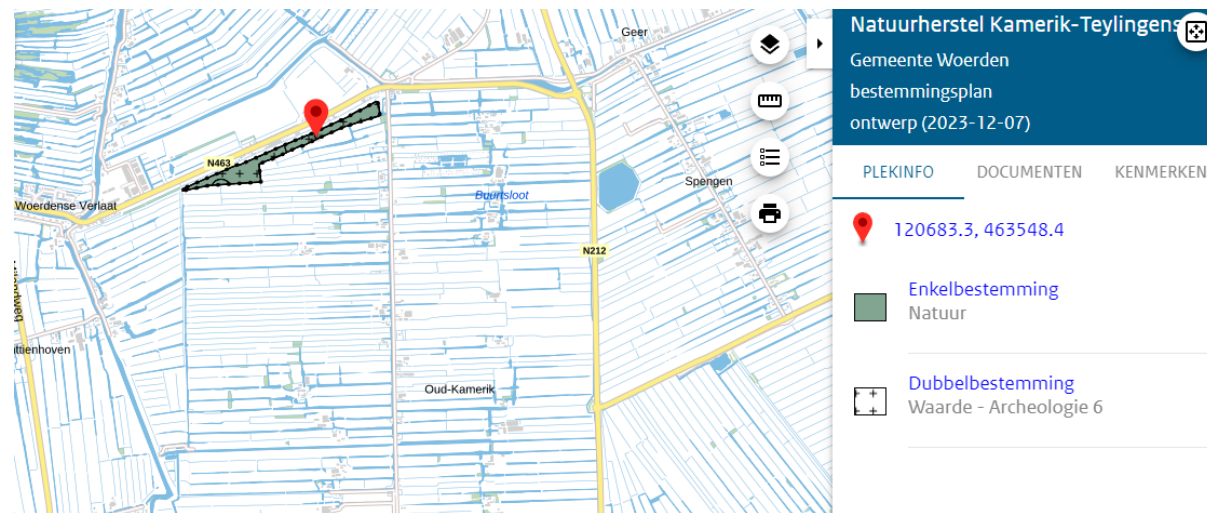

NNN Kamerik - Teylingens

Eigenaar: Staatsbosbeheer.

Omvang: circa 8,3 ha.

Status: NNN

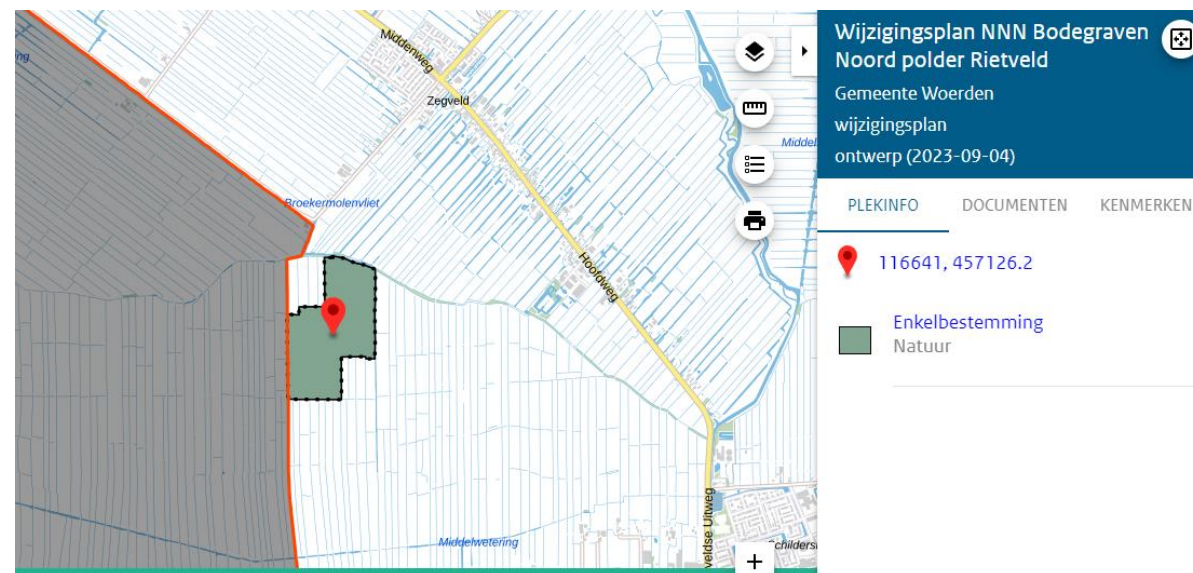

NNN Bodegraven-Noord / Polder Rietveld

Eigenaar: Natuurmonumenten

Omvang: circa 35 ha.

Status: NNN

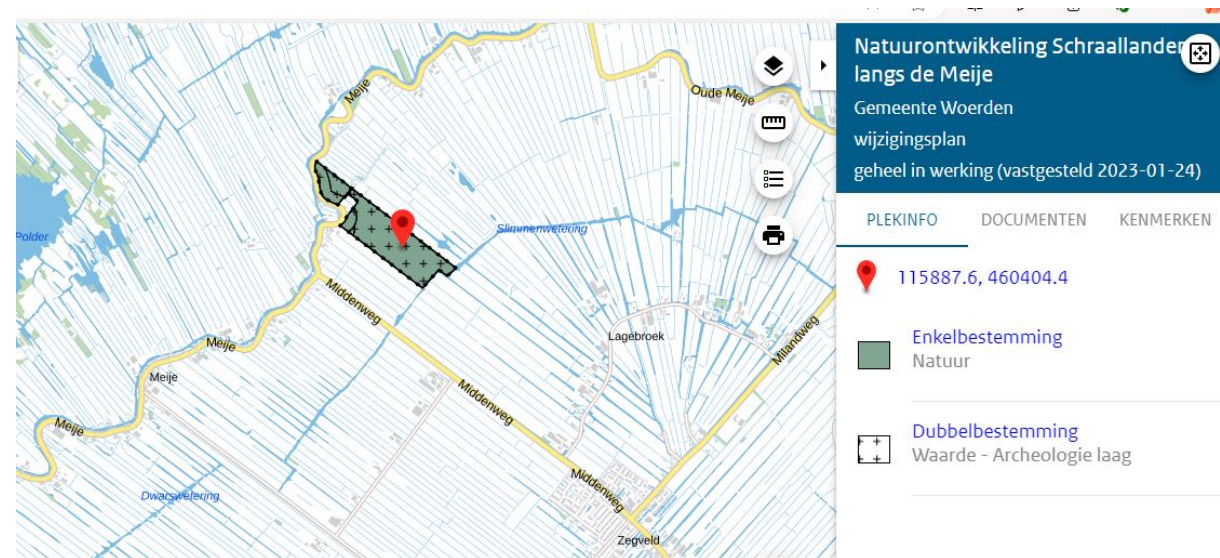

NNN Meije Schraallanden

Eigenaar: Staatsbosbeheer.

Omvang: circa 18 ha.

Status: NNN

Waarom nu deze voorstellen?

- Realisatie **Natuur Netwerk Nederland (NNN)** in 2027
- Voldoen aan omgevingsverordening provincie Utrecht
- Afronding procedures, zodat eventueel benodigde vergunningen aangevraagd kunnen vooruitlopend op de herinrichting.

Waarom Natuur Netwerk Nederland (NNN)?

Netwerk waar de natuur voorrang heeft en (planologisch) geborgd is/wordt.

Helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven.

Grotere natuurgebieden zijn gunstig voor de biodiversiteit en de kwaliteit van de leefomgeving.

Als natuurgebieden met elkaar verbonden zijn, kunnen dieren en planten gemakkelijker overleven.

Proces tot nu toe

Participatie-trajecten zijn gevoerd met omwonenden en omliggende agrariërs.

Deze participatie heeft ook geleid tot aanpassing van de (inrichtings-)plannen op verzoek van de stakeholders.

Voorbeelden hiervan:

- Bijleveld-Breudijk: de beoogde bosaanleg is herzien
- Kamerik-Teylingens: de verhoogde waterstand is aangepast.
- Schraallanden langs de Meije een pilot 'natuurinclusieve landbouw' met de omliggende agrariërs, waardoor minder wordt afgeplagd dan eerder in de plannen was opgenomen.

Geen onderdeel uit van de gebiedsprocessen

Inrichting en gevolgen agrariërs

Voor alle projecten geldt dat de bestemmingswijziging NNN of compensatie NNN betreft, en geen Natura 2000. Het natuurdoeltype heeft dan ook geen 'schaduwwerking' op de omliggende bedrijven in relatie tot de stikstofuitstoot.

Het plan voor de verhoogde waterstand met invloed op de percelen van de aanliggende agrariër in Kamerik-Teylingens is aangepast.

De nog in te richten natuur van de Schraallanden langs de Meije wordt zoveel mogelijk samen met de omliggende agrariërs gerealiseerd met een pilot natuurinclusieve landbouw. Zo ontstaat een goede buffer (NNN) rondom het Natura 2000 gebied 'Nieuwkoopse Plassen en De Haeck'.

Waarom deze “zware” natuurdoeltypen?

De provincie Utrecht heeft een opgave voor juist de ‘zware’ natuurdoeltypen zoals nat schraalland en vochtig hooiland.

Voor deze zware natuurdoelen is gekozen om de aansluitende bestaande natuurgebieden o.a. Kamerik-Teylingens (natuurrelict) en Meije Schraallanden (N2000-gebied) robuuster te maken en te versterken.

Het natuurdoeltype heeft bij NNN geen ‘schaduwwerking’ op omliggende bedrijven.

Deels komen er ook ‘lichtere’ natuurdoeltypen, zoals Vochtig Weidevogel Grasland of Kruiden- en Faunarijk Grasland, in de natuurgebieden.

Is afplaggen echt nodig?

Afplaggen wordt als maatregel om te verschralen zo weinig mogelijk ingezet door de provincie Utrecht/natuurbeheerders.

Alleen als de beoogde natuur zonder afplaggen niet, of pas na tientallen jaren, kan worden gerealiseerd.

Afplaggen gebeurt onder strikte voorwaarden (zo weinig mogelijk, alleen als het koud is, grond niet zwart laten liggen etc).

Het afplaggen is nodig om een nutriëntarme toplaag te realiseren.

Ten tweede biedt afplaggen mogelijkheden om het maaiveld zo dicht mogelijk naar het grondwater te brengen, zodat geschikte condities kunnen ontstaan voor nattere natuurtypen.

Overzicht ha afplaggen in WP of BPL

Plan	Totaal plangebied	Afplaggen
WP Bijleveld – Breudijk	Circa 8,2 ha	Circa 2,9 ha (32%)
BPL Kamerik-Teylingens	Circa 8,3 ha	Circa 1,33 ha (15%)
WP Bodegraven Noord/polder Rietveld (samen met de provincie Zuid-Holland)	Circa 35 ha	0 ha (0%)
WP Schraallanden langs de Meije	Circa 18 ha	0 ha (0%)
TOTAAL	Circa 70 ha	Circa 4,2 ha (6%)

Totale oppervlakte van Woerden is 9.292 hectare

Rol agrariërs bij beheer natuurgebieden

Breudijk

Na inrichting zullen deze gronden, met een kwalitatieve verplichting om de natuurrealisatie te borgen, worden verkocht. Dit zal via een openbare inschrijving gaan. Daarbij kunnen agrariërs ook inschrijven.

Overige gebieden

De andere gebieden zijn in bezit van Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

Optie is langjarige beheercontracten voor agrariërs waar dit mogelijk is gezien het natuurbeheertype.

De omliggende agrariërs kunnen hun bedrijfsvoering voortzetten. Wellicht rol bij het beheer van de natuurgebieden.

Rol van provincie t.o.v. gemeente

Gemeente voert beleid uit van hogere overheid (bestuurlijke verhouding)

Voor de beoogde realisatie van het NNN is het noodzakelijk dat de bestemming wordt gewijzigd door de gemeente. De provincie heeft de natuurfunctie van de percelen opgenomen in haar omgevingsverordening en vervolgens wijzigt de gemeente de bestemming van agrarisch naar natuur om te zorgen dat de nieuwe natuur ook echt kan worden gerealiseerd.

De gebieden waar de nieuwe natuur (te ontwikkelen NNN) moet komen, liggen veelal al jaren vast (in de Omgevingsverordening en het Natuurbeheerplan).

Bevoegdheid en beleid gemeente

De volgende plannen zijn al in het bestemmingsplan door de raad opgenomen als wijzigingsbevoegdheid naar de bestemming Natuur:

Collegebevoegdheid

1. Voor Bijleveld-Breudijk geldt de wijzigingsbevoegdheid.
2. Voor Bodegraven Noord/polder Rietveld geldt de wijzigingsbevoegdheid.
3. Voor Schraallanden langs de Meije geldt ook de wijzigingsbevoegdheid, hier heeft het college het wijzigingsplan al vastgesteld.

Raadsbevoegdheid

4. Natuurherstel Kamerik-Teylingens betreft een bestemmingsplan.

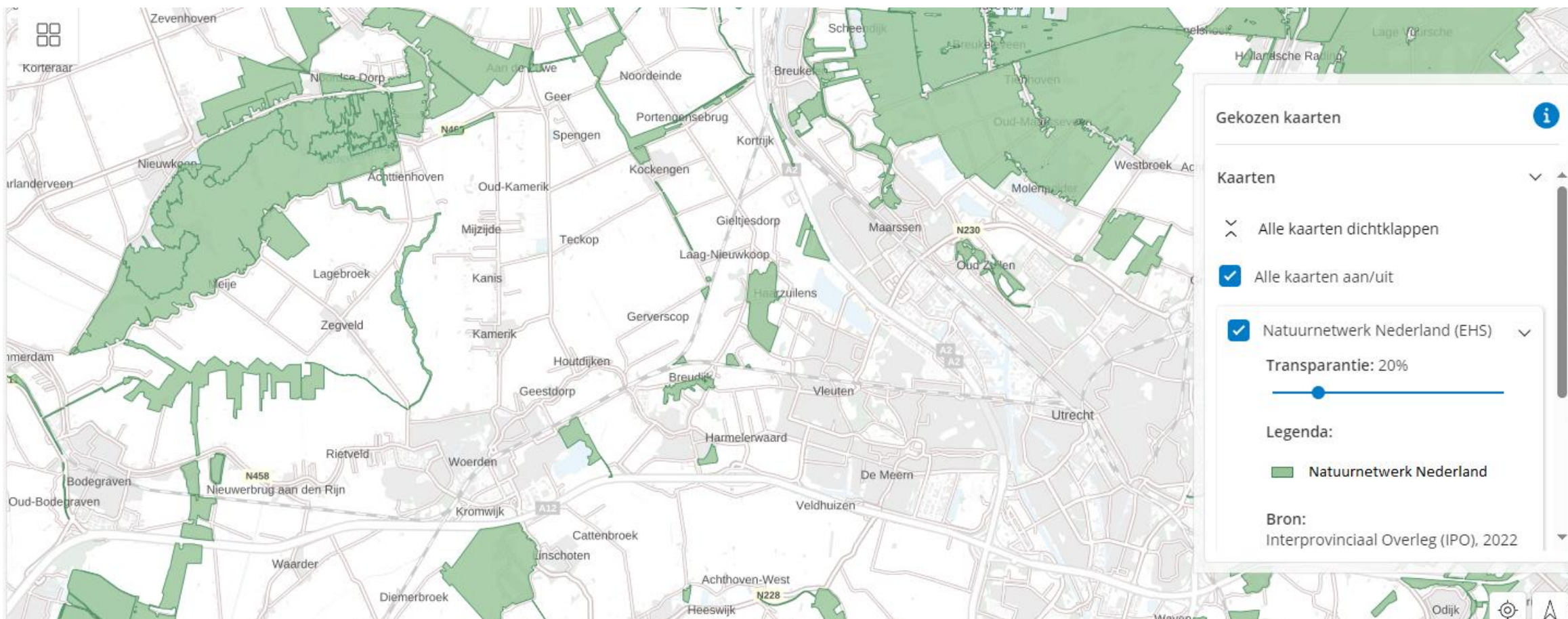
De als NNN aangewezen gebieden zijn in de gemeentelijke omgevingsvisie opgenomen als NNN-gebieden.

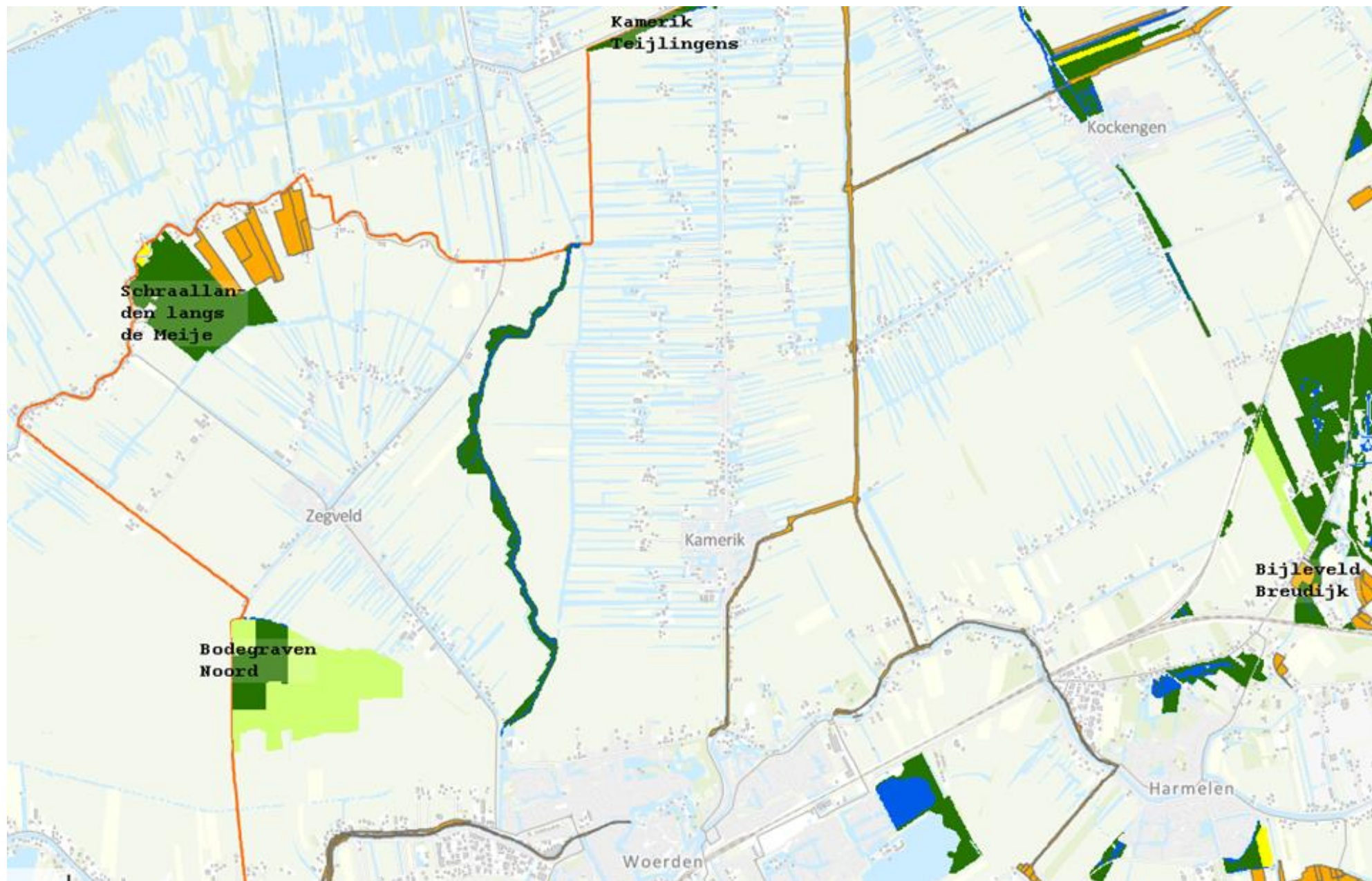

Technische vragen?

Overzicht NNN Provincie overstijgend

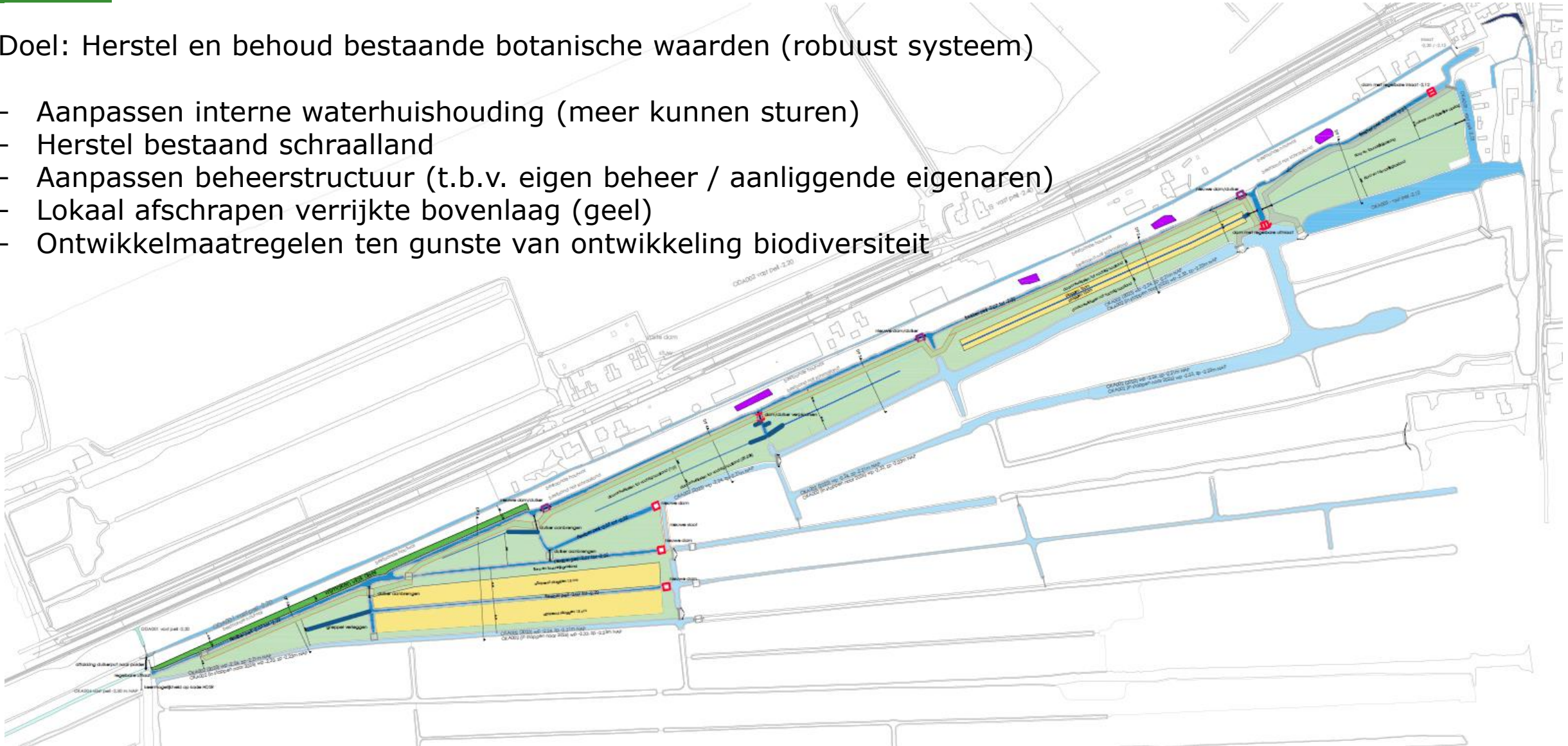
Inrichtingsschets Breudijk Bijleveld

Natuurgebied Kamerik Teijlingens

Doel: Herstel en behoud bestaande botanische waarden (robuust systeem)

- Aanpassen interne waterhuishouding (meer kunnen sturen)
- Herstel bestaand schraalland
- Aanpassen beheerstructuur (t.b.v. eigen beheer / aanliggende eigenaren)
- Lokaal afschrappen verrijkte bovenlaag (geel)
- Ontwikkelmaatregelen ten gunste van ontwikkeling biodiversiteit

staatsbosbeheer

Natuurdoeltypen na uitvoering maatregelen

1. NNN Bodegraven Noord

- 290 ha kwalitatieve natuur in de polder tussen de Meije en de Oude Rijn (34,5 ha PU)
- Doelsoorten:
 - Weidevogels: grutto, tureluur, watersnip en zwarte stern
 - Zoogdieren: otter, noordse woelmuis, waterspitsmuis, meervleermuis
 - Vegetatie: krabbenscheer, fonteinkruid, dotterbloem
 - Aqua fauna: ringslang, bittervoorn, kleine modderkruiper
- 4 natuurdoeltypen:
 - Kruiden- en faunarijk grasland
 - Vochtig weidevogel grasland
 - Vochtig Hooiland
 - Nat Schraalland
- Bereiken via grondwerk, aanpassingen watersysteem, inzaaien en beheer.
Met veel aandacht voor de omgeving.

Inrichtingsplan Bodegraven Noord

Vochtig
weidevogelgrasland

Kruiden- en
faunairijk grasland

Vochtig hooiland

Nat schraalland

